

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1935. Št. 11.

Posamezna šte. 1 Din.

Strup samoljubja

Pričela se je zopet zimska sezona po naših verskih, kulturnih in socialnih organizacijah. Mnogo dela, mnogo skrbi, mnogo žrtev, mnogo uspehov — pa žal tudi mnogo razočaranj v njih doživimo!

Kar nastanejo v tej ali drugi organizaciji kake težave! Napetost, zamera, odpor, hladnost in celo nasprotovanje. Dostikrat mora duhovni voditelj premišljati na vse strani, kje bi bil temu vzrok, toda skoro vedno in povsod je v ozadju — samoljubje!

Sodelovanje pri katoliških organizacijah, pa naj bodo verske, kulturne, socialne, karitativne, ali kakoršnekoli že, je del katoliške akcije, je apostolsko delo, ki mora biti vse usmerjeno v en cilj: Bogu v čast in bližnjemu v korist. Sodelovanje pri katoliških organizacijah ne izključuje popolnoma lastne koristi. Saj smo vsi ljudje, ki imamo svoje potrebe, bodisi gnotne, duhovne, družabne in druge. Ne moremo zahtevati od ljudi, da bi na sebe popolnoma pozabili, sebe zamenjali za druge. Toda eno mora biti: Skrb za lastne koristi, za lastno izobrazbo, za lastni ugled ne sme nikdar nasprotovati ali ovirati skupnega dela za socialno in kulturno blaginjo vsega naroda, ki ga mora voditi zadnji oziroma prvi namen: božja čast. Ne nam ampak Bogu v čast mora biti žrtvovano naše delo! Kdor išče sebe in svoje časti, ni primeren delavec v organizacijah, ki priznavajo katoliška načela za temelj svojemu delu.

Kaj mora biti gonilna sila vsemu našemu delu v organizacijah? Ljubezen do Boga in bližnjega. Ljubezen pa pravi sv. apostol Pavel „vse prenese, vse pretrpi, vse stori.“ Ljubezni bistven znak je to, da se žrtvuje! Žrtev za Boga je najlepši sad krščanske ljubezni. „Ljubezen pa je potrpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevošljiva, se ne ponaša, se ne napihuje, ni prešerna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, vse opraviči, vse prenaša.“ Tako sv. Pavel v 13. poglavju svojega I. pisma Korinčanom.

Da krščanske duše, ki nosijo pristno krščansko ljubezen v sebi, se z veseljem žrtvujejo, ne iščejo sebe, ne svoje časti, se ne ponašajo s svojim delom ali nastopom, ne s svojimi zmoglostmi, pri svojem delu v organizaciji, ne iščejo svojega, se ne dajo razdražiti,

vse prenašajo vse potrpe, tudi krivico in zapostavljenje, če bi se v resnici zgodilo.

Samoljubje pa vedno le sebe išče, svoje časti, priznanja pri ljudeh, prvih mest v družbi, pozornosti, hvale, vodilnih vlog itd. In če teh ne najde tako, kakor samo pričakuje, pa je užaljeno, razdraženo, misli hudo, pusti vse, se kuja, da celo razbija, kar je prej zidalo in razdira, kar je prej gradilo.

To grdo samoljubje, koliko dobrih del uniči, da nimajo pred Bogom nobene vrednosti! Če bi gore predstavljali, pa bi ljubezni ne imel, nič nisem! Če bi sebe popolnoma vsega žrtvoval, pa bi ljubezni ne imel, one ljubezni, ki se radi Boga žrtvuje, vse je zama! Vse prazno.

Delo, ki ga vodi napuh, pa tudi nima blagoslova, ne trajne vrednosti. Zakaj se podere mnogo človeških del, ki so bila na zunaj videti bogoljubna dela! Ni bilo božjega blagoslova, ker ni bilo ponižne ljubezni!

In kaj največ škode napravi vsemu našemu delu? Kaj uniči največ našega truda? To je samoljubje!

Nekje, v prosvetnem društvu so naštudirali igro. Prišla je generalna skušnja. Vse je bilo že pripravljeno, le enega igralca ni bilo! Kje je, zakaj ga ni? Pa se oglasi prijatelj. Je rekel, „da bo vse pustil, ker ni g. kaplan njemu oskrbel neke službe“.

Vršila se je zopet glavna skušnja za cerkveni koncert. Pa ni bilo ene prvih sopranistinj. Kje je? — Ne bo jo, ker je užaljena, da ne poje ona solo . . . !

Občni zbor se je vršil. Čez nekaj dni pa prinese knjižničar ključke nazaj g. kaplanu. Zakaj pa nočeš več vršiti tega dela v društvu? Po dolgem se odkrije, da je užaljen, ker ni prišel pri zadnjih volitvah v odbor društva.

Bil je shod Marijinega vrtca! Te in te ni pri shodu! Zakaj ni prišla? Pa se oglasi tovarišica: „Mama je ne pusti, ker pri zadnji akademiji ni nič deklamirala.“

Igrala je pri društveni igri. Pa je po igri neka tovarišica napravila nesrečno opazko, da ni bilo vse najbolje. To je bilo dovolj! Nikdar več ne pride! Ker jo „postrani gledajo in v nič devajo“.

Režiser je razdeljeval vloge! V igri nastopajo: kraljica, gospa, stara beračica. Vse bi rade igrale kraljico ali vsaj gospo, vloge beračice ni mogoče odati!

Pepca Porentova je vrnila vlogo! Zakaj pa? Je rekla, da ne bo igrala vedno vlog starih žensk.

Takih in podobnih slučajev bi vam naštel lahko polne koše. Pri vseh se kaže veliko samoljubje! Napuh, ki išče samega sebe, ki se pri vsaki priliki čuti užaljenega, zapostavljenega, ponižanega!

Koliko razdora napravi to samoljubje, koliko grenkobe, koliko truda uniči!

Društveno življenje v naših katoliških organizacijah naj bi bila tudi šola v zatajevanju, šola v ponižnosti, šola družabnih čednosti, predvsem pa šola za žrtve!

Vsi, ki prihajate v katoliške organizacije, pa naj bodo verske, kakor Marijine družbe, III. red, ali pa kulturne ali socialne organizacije, morate prinesiti seboj veliko mero ljubezni do ponižne žrtve. Iz ljubezni do Boga in bližnjega, iz pravega krščanskega idealizma, s čistim apostolskim duhom, stopi v organizacijo, pa bo vse tvoje delo v njej Bogu prijetna žrtev, zaslužno delo, ki bo tudi sadove rodilo.

Vsi, ke se zbiramo sedaj k novi sezoni po raznih naših organizacijah k novemu in poživljenemu delu, vsi prinesimo s seboj ponižne ljubezni do žrtve za dobro stvar.

Zaroka

V krajih, kakor je Kranj, je postalo že nekaj vsakdanjega, da prihajajo po oklicih dekleta v župnišče in povprašujejo: „Gospod župnik, ali je res N.N. na oklicih?“ „Čemu pa to povprašuješ?“ je navadni odgovor. In ona na to: „Meni je obljubil zakon, z menoj ima otroka, sem z njim v drugem stanu“ itd. Včasih imamo župniki ob takih prilikah cele cirkuse, ki so pa neizrečno žalostni. Človek se ob takih slučajih neredko izprašuje: „Ali imajo ženske še kaj pameti? In moški imajo še kaj poštenja?“ Brez glave se zatelebajo, naravnost nore nekatere za fantom, ne pomaga nobeno svarilo, nobena pridiga; ne pride prej do pameti, dokler ne doživi katastrofe. In sedaj naj pa ta ubogi „fajmošter“ pomaga, ko je že vse izgubljeno! In fantje! Ah to brezvestno zapeljevanje! Igra se z nesrečnim in zatelebanim bitjem, ji obljublja vse, ko jo pa zapelje, pa jo pusti hladno na cesti s svojim otrokom in se nato brezsrčno neredko še roga svoji žrtvi. Ko človek to gleda, bi res skoro obupal nad človeškim rododom in vso našo vzgojo! Toliko lahkomišelnosti, toliko brezsrčnosti, pa tudi toliko — greha!

Nekatera dekleta mislijo, da lahko ustavijo oklice in poroko, če ji je fant obljubljal zakon ali če ima celo otroka z njim. Toda temu ni tako. Le veljavno sklenjena zaroka nudi zapuščenemu dekletu nekaj možnosti, da zahteva odškodnino, na navadne „obljube“, pa se župnik ne more ozirati.

Da je zaroka veljavna, se mora skleniti pismeno. Pismo se naredi pred župnikom, podpišejo se župnik, ženin in nevesta. Lahko se pa napravi pismena zaro-

ka tudi brez župnika, v tem slučaju pa se podpišejo na pismeno zaroko ženin in nevesta in dve priči. V pismu mora biti naveden dan, mesec in leto zaroke.

Zaročno pismo se naj glasi približno tako:

„Podpisana NN. in M.M. si v navzočnosti sopodpisane župnika (če ni župnika: sopodpisanih prič) resno obljubita, da se bosta v dogovorjenem času vzela v zakon. V Kranju, dne“

Iz veljavno sklenjene zaroke izvira za oba zaročenca dolžnost, da v dogovorjenem času dano obljubo izpolnita s poroko. Sporazumno moreta vsak čas razdreti zaroko. Če pa eden drugega zapusti brez vzroka in brez sporazuma, nima zapuščena pravice drugemu siliti v zakon in tudi ne more ovirati sklenitve zakona z drugo. Iz veljavne zaroke dobi vsak zaročenec le to pravico, da more zahtevati odškodnino za dejansko škodo, ki mu je nastala vsled zaroke oziroma radi tega, ker je drug razdril zaroko.

Župnija Kranj

Oznanila za november.

1. **Praznik vseh svetnikov**, sv. m. ob 6. z enim blagoslovom, ob 8. 9. in 10.30 peta z dvema blagoslovoma. **Prvi petek v mesecu**. Pop. ob pol treh rožni venec in litanije M. B., **sklep rožnivevske pobožnosti**. Po litanijah je pridiga za verne duše v vicah, po pridigi gre procesija na pokopališče in so tam v kapeli slovesne večernice za mrtve, na to sprevod pred križ, kjer je libera in petje žalostink. Zv. ob 6. se molijo v župni cerkvi vsi trije deli rožnega venca.

Po 6. sv. m. vesoljna odveza za III. red.

Popolni odpustki — tolikokrat kolikokrat — se morejo prejeti od poldne na praznik vseh svetnikov do polnoči na vernih duš dan. Kdor je prejel sv. zakramente, prejme vsakokrat, kadar obiše kako cerkev — župno ali podružnico, tudi kapelo v Marijanišču ali Delavskem domu, in moli tam pri vsakem obisku po 6 očenašev, zdravih Marij in Čast bodi v pešev namen, popoln odpustek, ki pa se more darovati le za duše v vicah.

Vsak dan pred praznikom se bo spovedovalo zjutraj in zvečer.

2. **Spomin vernih duš**, ob 5. uri tri sv. maše na Rupih, kjer je nato na pokopališču libera. Ob 6. se prično sv. maše v župni cerkvi, ob 7.15 se prično slovesne jutranjice za umrle, na to slovesna sv. maša z libero.

3. **XXI. ned. po bink., zahvalna nedelja**, prva nedelja v mesecu, ob 6. in ob 10.30 sv. maša z blagoslovom, po zadnji sv. maši zahvalna pesem. **Pri vseh opravilih dopoldan in popoldan je darovanje za župno cerkev**. Pri sv. mašah ljudsko petje.

Pop. je ura molitve, moli se iz male knjižice, pete litanije presv. Srca Jezusovega, ljudsko petje.

Pop. shod za dekliško Mar. družbo.

4. Ob 6. peta sv. maša za umrle članice ženske Mar. družbe.

10. XXII. ned. po bink., služba božja po navadi.
pop. shod za žensko Mar. družbo.
17. XXIII. ned. po bink., služba božja po navadi.
19. Sv. Elizabeta, ob 5.30 v kapeli presv. Srca Je-
zusovega pridiga, shod, za III. red in vesoljna odveza,
na to sv. maša za III. red.
24. XXIV. ned. po bink., služba božja po navadi.
30. Sv. Andrej, ob 7. soseskina sv. maša v Čirčičah
in običajna bera.

Mrliška kronika.

- Marko Janez**, blapec, Klanec št. 17. rojen 10. okt. 1866. umrl 23. aprila.
Domines Ljudmila, hči delavke, Rupa št. 2., roj. 22. marca 1935., umrla 24. aprila.
Stare Franc, posestnik, Primskovo 56., roj. 25. av-
gusta 1880, umrl 13. maja.
Stare Franc, sin delavca, Primskovo 97, roj. 17.
maja 1935, umrl 20. maja.
Kalous Marija, roj. Moravec, žena tkalskega moj-
stra, Kranj, Stara cesta št. 26., roj. 10. vg. 1882, umrla
25. maja.
Semrov Terezija roj Hähl, Jenkova ul. 11 roj.
14. jan. 1858. umrla 4. junija.
Kušar Marija, roj. Mally, vdova po odvetniku,
Kranj, Prešernova ul. 9, roj. 28. II. 1869. umrla 7. ju-
nija.
Mlinar Jakob, čevljar, Rupa 24. roj. 11. aprila
1874. umrl 11. junija
Pernič Franciška, zasebnica, posestnica, Jenkova
ul. 18. roj. 8. II. 1851 umrla 18. junija.
Pikuš Marija, roj. Makouc, Layjerjeva 10, roj. 6.
junija 1862. umrla 27. junija.
Bizjak Ana, kuharica, Štrossmajerjeva 1, roj. 31.
jun. 1857. umrla 11. jul.
Žabkar Karl, davčni inšpektor, Prešernova 8. roj.
31. avg. 1890. umrl 18. julija.
Savernik Milenka, hči delavca, Klanec 24, roj. 27.
jun. 1935. umrla 29. julija.
Kračan Ana roj. Klopčič, zasebnica, Ljubljanska
cesta 1, roj. 9. junija 1869. umrla 31. julija.
Pernuš Franc, sin kamnoseka, Vrtna ulica 5, roj.
29. nov. 1919. umrl 21. avgusta.
Šušteršič Helena roj. Rihtaršič, žena posestnika
in kolarja, Kranj, Tavčarjeva 17, roj. 10. aprila 1871.
umrla 26. avgusta.
Naglič Jurij, posestnik, Čirčiče 5, rojen 24. aprila
1861. umrl 8. sept.
Premerštajn Joško, zasebnik, Bleiweissova 22,
roj. 20. II. 1862., umrl 22. sept.
Smolej Andrej, sin zidarja, Primkovo 109, roj.
22. jun. 1935. umrl 27. sept.
Špenko Helena, posestnica, trgovka, Jenkova ul.
9, roj. 18. aprila 1887. umrla 5. okt.
Puhar Janez, kamnosek, Vidovdanska 15, roj. 30.
jun. 1855. umrl 23. okt.
Jaklič Branko, roj. in umrl 20. okt.
Plajhner Terezija, roj. 18. umrla 19. okt.

Župnija Šmartin pri Kranju

Oznanila.

1. nov. Praznik Vseh svetnikov. Zjutraj in ob 9.
služba božja z blagoslovom. Popoldan ob 2. uri litanije
vseh svetnikov, pridiga in molitve za mrtve: Libera
v cerkvi in na pokopališču.

2. nov. Spomin vernih duš v vicah. Prve tri sv.
maše od pol 6. ure naprej, obhajalo se bo pred prvo
in po tretji maši. Po maši Bilje v cerkvi in sprevod
na pokopališče ter molitve za mrtve pred križem.

Od petka opoldan naprej in v soboto celi dan
zadobi vsakdo, kdor je prejel sv. zakramente, toliko-
krat popolni odpustek, kolikokrat obiše farno cer-
kev ali kako drugo cerkev in tam moli vselej 6 krat
Očenaš, Zdr. Mar. in Čast bodi po namenu sv. Očeta.

3. nov. 21. ned. po bink. — zahvalna nedelja,
božja služba zjutraj po navadi, ob 9. uri z blagoslo-
vom, po maši zahvalna pesem za opravljene poljske
pridelke. Popoldan ob 2. uri molitve.

10. nov. 22. ned. po bink., božja služba po navadi.

11. nov. God sv. Martina, farnega patrona. Sv.
maša zjutraj ob 6. uri in ob 9. uri.

12. nov. Dan vednega češčenja.

17. nov. 23. ned po bink. Slovesno praznovanje
sv. Martina. Zjutraj sv. maša z blagoslovom, ob pol 10.
uri slovesna služba božja z dvema blagoslovoma. Po-
poldan ob pol 3. uri pete litanije Matere B. — Zju-
traj in ob pol 10. uri po pridigi in popoldan po litanij-
jah darovanje za cerkev.

24. nov. 24. in zadnja ned. po bink. Božja služba
po navadi.

30. nov. Sv. Andrej.

Poročeni:

3. okt. Poznič Franc, tov. del. iz Trbovelj in Tere-
zija Boldan iz Žužemberka.

6. okt. Zavrl Stanko, tov. del. in Valentina Slap-
rar, tov. del., oba iz Zg. Bitnja.

10. okt. Konjedič Lovrenc, žel. uradnik v pok. iz
Šmarjetne gore in Angela Grašič, vd. Ažman iz Tr-
stenika.

15. okt. Gros Janez, tov. del. v Kranju in Ana Vil-
fan iz Gor Save.

14. okt. Zorn Franc, kipar iz Loke pri Zid. mostu
in Marija Aupič, tov. del. iz Selc n. Šk. Loko.

20. okt. Stanovnik Jožef, tov. del. in Peternel Aloj-
zija, tov. del. oba iz Sp. Bitnja.

Umrl:

Gros Marija, tov. del. iz Stražišča, stara 18. let
umrla 30. septembra.

Anton Hafnar, oženj. delavec iz Sp. Bitnja star 76
let, umrl 3. oktobra.

Franc Oman orožniški narednik v pok. iz Stražišča
star 40 let, umrl 9. oktobra.

Razno

Cerkvene klopi so se za župno cerkev oddajale v nedeljo, dne 20. okt. Prodaja cerkvenih sedežev je nekoliko odiozna zadeva, toda to je poleg pušce edini dohodek župne cerkve, brez tega bi naša župna cerkev sploh ne zmogla svojih stroškov. Sicer so pa v Kranju cerkveni sedeži tako poceni, kakor v nobeni kmečki župniji ne. Prosim pa ponovno, da ne prihaja v cerkveno klop več oseb, kakor ima dotični sedežev na razpolago; enako prosim, da do začetega evangelija ne sedate v klopi oni, ki nimate sedeža, da ne nastanejo kake nepravilike. Če pa ob pričetku evangelija ni še klop zasedena, se more vsakdo vnesti v klop in nima lastnik sedeža, ki je zamudil sv. mašo, pravice poditi koga iz cerkvene klopi.

Na Primskovem so se oddala v najem za dobo treh let vsa ustanovna zemljišča, to je njive, razen ene. Cerkevno predstojništvo je prodalo parcelo 69/5, vrt, ki ga je svoj čas podaril g. Likozar za zidavo podružnične mežnarije. Tako se je dobilo kritje za nakup zemljišča poleg cerkve.

Kranjski zvon bo letos končal svoje sedmo leto, tekom te dobe se je že nabralo toliko številčk, da bi tvorili vsi letniki skupaj vezani že kar lepo knjigo, ki bo čez kakih 20 do 50 let prava redkost in zanimivost v Kranju. Tiskovno društvo v Kranju bo napravilo originalne platnice za vseh sedem letnikov Kranjskega zvona, skupaj. Kdor bi želel dati v vezavo Kranjski zvon, naj se oglasi v Tiskovnem društvu — v škofiji — in naj naroči platnice tekom novembra. Kdor bi pogrešal kako številčko Kranjskega zvona, naj se pa oglasi v župni cerkvi kako sredo ali četrtek dop., kjer se morejo dobiti še vse številke vseh letnikov razen par.

Pokopališče. Vsi lastniki grobov na pokopališču naj za verne duše pač osnažijo grobove. Razne smeti in ostanke vencev in cvetic mečite preko zidu za mrtvašnico, da jih nato odpeljemo proč. Prosim, da nikar ne mečite šare na cesto in ne na vrt pod pokopališčem.

Nočno češčenje presv. R. T. se zelo širi po naših mestih, posebno v noči pred prvim petkom ali pa na večer prvega petka v mesecu. Župni urad je dobil na dopisnici brez podpisa prošnjo, naj bi se tudi pri nas vpeljalo nočno češčenje, oziroma vsaj večerna ura molitve pred prvim petkom. Prav z velikim veseljem bi upeljali tako nočno češčenje sv. R. T., če bi bilo le dovolj odziva. Prav bi bilo, če bi o tem premišljevale članice naših Marijinih družb ter fantje in možje. Uredili bi morda posebno uro molitve za možke in posebno za ženske. Morda za ženske od 8. do 9. ure zv. in za možke od 9. do 10. ure. Kaj pravite na to?

**Podpirajte
Vincencijevo
družbo!**

Kons. svetnik Fr. Pokorn:

Šmartinska podružnica sv. Uršule na sorškem polju.

Ljubljanski škof Jožef grof Rabata je tudi obiskal sv. Uršulo v Sred. Bitinju in o tem je zaznamoval v svoj zapisnik dne 29. 8. 1668.*) sledeče: Cerkev je posvetil s tremi altarji škof Chroen 1616. Vsi imajo kamenite menze. To je zapisano zadaj na sliki velikega altarja (in icone). To je zavodilo tudi g. svetnika Lavtižarja**) da je vzel isto letnico v svoj opis kot letnico posvečenja cerkve, kar pa je popolnoma napačno, kakor smo videli zgoraj o Choenovem posvečenju cerkve 1619. Ali ni morda letnica 1616. letnica početka slike? Nadaljni zaznamki škofa grofa Rabate so: Cerkev ima po 3 okna na vsaki strani, ki so zadosti široka, tlak je trden „Estrich“. Zadaj je eno okno dobro zamreženo, na epistelski strani se eno okno lahko odpira za prezračenje. Pred cerkvijo je širok prostor z zidom obdan, zapovedano je napraviti vrata, nad njimi železen križ. Kor je lesen za več ljudi prostora, zakristije ni, pred vrati je velika omara. Pokopališče je prosto drevja.

Cerkveni urbarij kaže, da je na posojilo 202 renskih goldinarjev, „in parato“ pa 80 R. Krav je pet, 2 njivi, ki dajeta ena 20 R, druga pa 9 R, davkov pa ni.

Dolžnostne maše so sledeče dneve: na 4. nedeljo po vel. noči, na sv. Jakoba dan, na sv. Roka, na sv. Uršule in sv. Barbare dan, na sv. Polone dan je sv. maša zoper hudo uro, v osmini presv. R. T. pa pride tu sem procesija iz Stražišča z Najsvetejšem in je potem ena sv. maša tu pri sv. Uršuli.

Dne 12. oktobra 1685.***) je imel naklanski župnik Matija Gruss nalog, da pregleda šmartinsko podružnico sv. Uršule, kar je tudi izvršil. Opazil je, da altarjem nedostuje pregrinjal, da je popravljeno na Sorškem polju (in Zayerfeldt), da ima letnih 18 R 54 kr za zgradbo.

Cerkvâ sv. Uršule v naši škofiji je le 8, pa še te so le podružnice: v Stari Loki, v Pevnu, v Šmartnem, v Sred. Bitinju, v Šmariji v Laniščah, v Šentjuriju pod Kumom v Borovaku, v Mirnipeči nad Golobinjeku, v Toplicah na Garigljecu, v Polhovemgardeu na Satnici, v Starem logu v Starembregu na Kočevskem, pa vse so še iz stare dobe, torej pred l. 1500.

Ozrimo se le na sv. Uršulo v Srednjem Bitinju. Ima obok v svetišču, ki je zanimiv v tem oziru, ker kaže s svojimi tankimi rebri zadnje sledove gotike, ki prehajav tej dobi že v renesanco.

*) Zapisnik l. 1668. v škof. arhivu.

**) Cerkev in zvonovi v dekaniji Kranj, str. 233.

***) Škof. arh. vizit. zap.